

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Μετανάστευση

Ο Yuvai Noah Harrari (1976-) θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους συγγραφείς του 21ου αιώνα. Το ακόλουθο κείμενο (ελαφρώς διασκευασμένο) αντλήθηκε από το βιβλίο του «21 μαθήματα για τον 21^ο αιώνα» (εκδ. Αλεξάνδρεια, 2018).

Παρότι η παγκοσμιοποίηση έχει μειώσει σημαντικά τις πολιτισμικές διαφορές σε όλο τον πλανήτη, έχει συγχρόνως κάνει πολύ ευκολότερο το να συναντηθεί κανείς με ξένους. [...] Καθώς ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι διασχίζουν ολοένα και περισσότερα σύνορα αναζητώντας εργασία, ασφάλεια κι ένα καλύτερο μέλλον, η ανάγκη να αντιμετωπιστούν, να αφομοιωθούν ή να εκδιωχθούν οι ξένοι ασκεί πιέσεις στα πολιτικά συστήματα και τις συλλογικές ταυτότητες που είχαν διαμορφωθεί σε άλλες εποχές. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργήθηκε με την υπόσχεση να υπερβεί τις πολιτισμικές διαφορές ανάμεσα στους λαούς της, δυσκολεύεται να συμπεριλάβει τις πολιτισμικές διαφορές ανάμεσα στους Ευρωπαίους και τους μετανάστες από την Αφρική και τη Μέση Ανατολή. Η ειρωνεία είναι πως το επιτυχημένο πολυπολιτισμικό σύστημα που κατάφερε να δημιουργήσει η Ευρώπη ήταν αυτό ακριβώς που τράβηξε τόσους μετανάστες.

Το κύμα προσφύγων και μεταναστών προκαλεί ανάμεικτες αντιδράσεις στους Ευρωπαίους και προκαλεί συζητήσεις για την ταυτότητα και το μέλλον της Ευρώπης. Ορισμένοι Ευρωπαίοι απαιτούν να κλείσει η Ευρώπη τις πύλες της: προδίδουν άραγε τα ευρωπαϊκά ιδεώδη της πολυπολιτισμικότητας και της ανεκτικότητας ή κάνουν απλώς κάποια λογικά βήματα για να αποφευχθεί η καταστροφή; Άλλοι ζητούν να ανοίξουν οι πύλες περισσότερο: είναι άραγε πιστοί στις βασικές ευρωπαϊκές αξίες ή μήπως φορτώνουν το ευρωπαϊκό εγχείρημα με προσδοκίες που είναι αδύνατο να εκπληρωθούν; Αυτή η συζήτηση σχετικά με τη μετανάστευση καταλήγει συχνά σε διαγωνισμό φωνών, κατά τον οποίο καμία από τις δύο πλευρές δεν ακούει την άλλη. [...]

Εκείνοι που είναι υπέρ της μετανάστευσης έχουν άδικο να παρουσιάζουν όλους τους αντιπάλους τους σαν ανήθικους ρατσιστές, ενώ εκείνοι που είναι κατά της μετανάστευσης, έχουν άδικο να απεικονίζουν όλους τους αντιπάλους τους σαν παράλογους προδότες. Η συζήτηση για τη μετανάστευση γίνεται ανάμεσα σε δύο θεμιτές απόψεις και

πρέπει να καταλήξει μέσα από την καθορισμένη δημοκρατική διαδικασία. Γι' αυτό είναι η δημοκρατία.

A3. Το κείμενο αναδεικνύει τις συζητήσεις των σύγχρονων Ευρωπαίων με αφορμή το φαινόμενο της μετανάστευσης. Σε άρθρο (200-250 λέξεων) που θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα του σχολείου σου αναφέρεσαι στις λόγους που προκαλούν τις διάφορες μορφές μετανάστευσης και προσπαθείς να ευαισθητοποιήσεις το ακροατήριό σου για την ανάγκη να αντιμετωπίζουμε τους μετανάστες με σεβασμό.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΑΓΚΟΤΑ ΚΡΙΣΤΟΦ (1935-2011)

Η αναλφάβητη (απόσπασμα)

Το κείμενο αποτελεί απόσπασμα από το αυτοβιογραφικό αφήγημα «Η Αναλφάβητη» (εκδ. Άγρα, 2008) της Άγκοτα Κριστόφ, που γεννήθηκε στην Ουγγαρία και έζησε στην Ελβετία.

Μια μέρα, η γειτόνισσα και φίλη μου μού λέει:

– Είδα μίαν εκπομπή στην τηλεόραση για τις αλλοδαπές εργάτριες. Δουλεύουν όλη την ημέρα στο εργοστάσιο και το βράδυ ασχολούνται με το νοικοκυριό τους με τα παιδιά τους.

Λέω:

– Αυτό έκανα φτάνοντας στην Ελβετία.

Λέει:

– Επιπλέον, δεν ξέρουν ούτε γαλλικά.

– Ούτε κι εγώ ήξερα.

Η φίλη μου ενοχλείται. Δεν μπορεί να μου διηγηθεί την εντυπωσιακή ιστορία των αλλοδαπών γυναικών που είδε στην τηλεόραση. Ξέχασε τόσο πολύ το παρελθόν μου, που δεν μπορεί να διανοηθεί ότι ανήκα σε αυτή τη φυλή των γυναικών που δεν ξέρουν τη γλώσσα της χώρας, που δουλεύουν στο εργοστάσιο και ασχολούνται με την οικογένειά τους το βράδυ.

Εγώ το θυμάμαι. Το εργοστάσιο, τα ψώνια, το παιδί, το μαγείρεμα. Και την άγνωστη γλώσσα. [...] Η κορούλα μου με κοιτάζει με ορθάνοιχτα μάτια όταν της μιλώ ουγγρικά. Μια φορά πατάει τα κλάματα γιατί δεν την καταλαβαίνω, μίαν άλλη φορά επειδή εκείνη δεν με καταλαβαίνει.

Πέντε χρόνια αφότου έφτασα στην Ελβετία, μιλώ τα γαλλικά, όμως δεν τα διαβάζω. Έγινα πάλι αναλφάβητη. Εγώ που ήξερα να διαβάζω από τεσσάρων χρονών.

Ξέρω τις λέξεις. Όταν τις διαβάζω, δεν τις αναγνωρίζω. Τα γράμματα δεν αντιστοιχούν σε τίποτα. Τα ουγγρικά είναι φωνητική γλώσσα, τα γαλλικά είναι εντελώς το αντίθετο. [...]

Το παιδί μου θα είναι σε λίγο έξι χρονών θα αρχίσει σχολείο.

Αρχίζω και εγώ, ξαναρχίζω το σχολείο. Σε ηλικία εικοσιέξι ετών γράφομαι στα θερινά τμήματα του Πανεπιστημίου του Νεσατέλ, για να μάθω να διαβάζω. Είναι μαθήματα γαλλικών για αλλοδαπούς φοιτητές. Έχω συμμαθητές Άγγλους, Αμερικάνους, Γερμανούς, Ιάπωνες, γερμανόφωνους Ελβετούς. Η εισαγωγική εξέταση είναι γραπτή. Είμαι εντελώς ανίδη, βρίσκομαι με τους αρχάριους.

Έπειτα από ορισμένα μαθήματα ο καθηγητής μου λέει:

- Μιλάτε πολύ καλά γαλλικά. Γιατί βρίσκεστε στο τμήμα των αρχαρίων;
- Δεν ξέρω ούτε να διαβάζω, ούτε να γράφω. Είμαι αναλφάβητη.

Γελάει:

–Θα τα δούμε όλα αυτά.

Δύο χρόνια μετά παίρνω το πιστοποιητικό εκμάθησης της γαλλικής γλώσσας με εύφημο μνεία¹.

Ξέρω να διαβάζω, ξέρω πάλι να διαβάζω. Μπορώ να διαβάσω Βικτόρ Ουγκώ, Ρουσσώ, Βολταίρο, Σαρτρ, Καμύ, Μισώ, Φρανσίς Πονζ, Σαντ², όλα όσα θέλω να διαβάσω στα γαλλικά και, επίσης, συγγραφείς μη γαλλόφωνους σε μετάφραση Φώκνερ, Στάινμπεκ, Χέμινγκουεϊ. Υπάρχουν πάρα πολλά βιβλία, βιβλία κατανοητά, επιτέλους και για μένα.

Θα κάνω άλλα δύο παιδιά. Με εκείνα θα εξασκηθώ στο διάβασμα, στην ορθογραφία, στις κλίσεις.

Όταν θα με ρωτούν τη σημασία μιας λέξης ή την ορθογραφία της δεν θα ξαναπώ ποτέ:

– Δεν ξέρω.

Θα πω:

– Θα κοιτάξω.

Και πάω να κοιτάξω στο λεξικό ακούραστα, πάω να κοιτάξω. Γίνομαι μανιώδης αναγνώστρια του λεξικού.

Ξέρω ότι τα γαλλικά δεν θα τα γράψω ποτέ όπως τα γράφουν οι εκ γενετής γαλλόφωνοι συγγραφείς, αλλά θα τα γράφω όπως μπορώ, όσα καλύτερα μπορώ.

1εύφημος μνεία: τιμητική/ επαινετική διάκριση

2Σπουδαίοι λογοτέχνες που έγραψαν τα έργα τους στη γαλλική γλώσσα

Αυτή τη γλώσσα δεν την επέλεξα. Μου την επέβαλαν η τύχη, η μοίρα, οι συγκυρίες.

Να γράφω στα γαλλικά, είμαι υποχρεωμένη. Είναι ένα στοίχημα.

Το στοίχημα μιας αναλφάβητης.

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Η ηρωίδα αποφάσισε να “ξαναρχίσει το σχολείο” σε ηλικία εικοσιέξι ετών. Ποιοι παράγοντες την οδήγησαν στην επιλογή αυτή; Ποιο μήνυμα περνά για σένα η ιστορία της;

ή

2. Να αφηγηθείς την ιστορία της ηρωίδας, όπως θα την παρουσίαζε η κόρη της, στο δικό της αυτοβιογραφικό κείμενο.

Μονάδες 25